

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แยกตามสถานภาพและตามขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. ผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกันทั้ง โดยรวมและรายด้าน

3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสถานขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันทั้ง โดยรวมและรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 365 สถานศึกษา(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2550) โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษาได้ดังนี้

1.1.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 152 สถานศึกษา

1.1.2 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 189 สถานศึกษา

1.1.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 24 สถานศึกษา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) จากสถานศึกษา จำนวน 365 สถานศึกษา ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 187 สถานศึกษา

1.2.2 นำจำนวนสถานศึกษา 187 สถานศึกษา มาเทียบสัดส่วนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

1.2.3 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา ดังนี้

1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 77 สถานศึกษา

2) สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 92 สถานศึกษา

3) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 18 สถานศึกษา

1.2.3 จากนั้นเลือกแบบเจาะจงเป็นผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาเดียวกัน ตามขนาดสถานศึกษา

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 561 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 60 ข้อ และแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น โดยเสรีเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องพิจารณาให้ ข้อเสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาและหาค่าความ เชื่อมั่นที่จับกับมีค่าเท่ากับ 0.95

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบ แบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบมาใส่รหัสและตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและ ค่าร้อยละ (Percentage)
4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มตัวอย่าง
5. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อ ใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อ รายด้านและโดยรวม
6. เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) และเปรียบเทียบ ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ Tukey

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 การค้นพบดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหาร 187 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ครู วิชาการ 187 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

1.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก 231 โรง คิดเป็นร้อยละ 41.2 โรงเรียนขนาดกลาง 276 โรง คิดเป็นร้อยละ 49.2 และโรงเรียนขนาดใหญ่ 54 โรง คิดเป็นร้อยละ 9.6

2. ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

3. การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน ดังนี้

3.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และด้าน

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยผู้บริหาร กับครูวิชาการ ผู้บริหารกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูวิชาการกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โดยรวม และรายด้าน สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายกลุ่มว่า ผู้บริหารกับครูวิชาการ และผู้บริหารกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอีก 3 ด้าน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดสถานศึกษา ส่วนครูวิชาการกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่าด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ควรกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ด้านการจัดทำแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ควรการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกปี และรายงานให้ชุมชนได้รับทราบ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ควรศึกษาผลการประเมินคุณภาพเพื่อพัฒนาแก้ไข และดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ควรจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการเสนอแนวทางแก้ไขกลับไปยังโรงเรียนจากรายงานคุณภาพ

การศึกษาที่รับรายงานไว้ ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบติดตามผล ก่อนการดำเนินการระหว่างการทำงานและหลังดำเนินงาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอก และได้รับรู้แนวทางการประเมินภายนอกที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 61) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษาประเมินและพัฒนาตนเอง ให้พร้อมรับการประเมินภายนอก ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ได้มีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยให้โรงเรียนได้ประเมินตนเองเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน โรงเรียน พ.ศ. 2541 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และในปีการศึกษา 2543 ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินมาตรฐานในโรงเรียนสังกัดทั่วประเทศ โดยกำหนดการประเมิน 2 ระยะ กล่าวคือ ระยะที่ 1 ช่วงกลางปีการศึกษา ให้มีการประเมินด้านปัจจัยและด้านกระบวนการ ระยะที่ 2 ช่วงปลายปีการศึกษา ให้ประเมินคุณภาพนักเรียน แล้วรายงานผลการประเมินตามระดับ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษา จึงได้มีการเตรียมการและดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับสังคม ทินาวัดณ์ (2542 : 126 - 130) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ทั้งรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับ

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการวางแผนและดำเนินงานร่วมกันในการกำหนดมาตรฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับประกาย บัทรศิริมงคล (2544 : 148 - 150) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตพุทธมณฑลอีสาน สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า บุคลากรโดยรวมผู้บริหาร ครูอาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและ 6 ชั้นตอนอยู่ในระดับมาก และสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ สถานศึกษาแต่ละขนาดได้ผ่านการประเมินจาก สมศ. รอบแรกทุกโรงเรียน และได้พัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในแผน และปรับปรุงให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสมศ.

2. การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่า โดยรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้บริหาร กับครูวิชาการ และผู้บริหารกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูวิชาการกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่นำแผนการดำเนินการประกันคุณภาพมาถ่ายทอดให้กับครู วิชาการและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับสังคม ทินาวัดน์ (2542 : 126 - 130) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ.05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบความคิดของข้าราชการครูมาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแก้วเวียงวิโรจน์รัตน์ (2544 : 115 – 164) ได้ทำการศึกษาคำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการค้นคว้าพบว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามขนาดสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้มีนโยบายให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกระยะ 5 ปี ทั้งนี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. 2546 : 1) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 14) จึงทำให้สถานศึกษาทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับวินัย เศวตตันสุวรรณ (อ้างถึงในกระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 133-137) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 5 พบว่าโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 5 ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัด

เทศบาล ทั้ง 3 ด้านตามขนาด โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ พบว่า มีผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำไปกำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานในโรงเรียนของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของตนเอง และจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน โดยคณะกรรมการประเมินภายในสถานศึกษาแล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ขณะเดียวกันควรพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาโรงเรียนของตนเองให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้พร้อมรับการประเมินภายนอกให้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ในโอกาสต่อไป

1.2 ผลจากการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้บริหารกับครูวิชาการ ผู้บริหารกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ดังนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน โดยให้ผู้ปกครอง/ชุมชน ท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินงานของโรงเรียน

1.3 ผลจากการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนควรมีการจัดหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพิ่มเติมเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน โดยประสานงานกับมูลนิธิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน เป็นต้น

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาปรับปรุงบุคลากรทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้

1.5 ควรกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ชุมชน ท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการดำเนินงานให้มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องเดียวกันในท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แห่งอื่นว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนและตามความคาดหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวังในการจัดการศึกษา ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

2.3 ควรศึกษาปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยศึกษาปัญหาแต่ละขั้นตอนของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม

2.4 ควรทำการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยที่แตกต่างกันออกไป เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุด

มาก สอดคล้องกับชาติชาย พิมพิสัย (2543 : 170 - 173) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา
 ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
 ประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา
 ของโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับประกาย
 บัตรศิริมงคล (2544 : 148 - 150) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตพุทธมณฑลอิสาน สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัด
 มหาสารคาม พบว่า บุคลากรโดยรวม ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่
 เห็นว่า โรงเรียนมัศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและ 6
 ขั้นตอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสมพงษ์ โคกเปลือย (2544 : 126 - 130) ได้ศึกษา
 เรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอก ในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
 เพื่อการประเมินภายนอกโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและ
 ตระหนักในเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการประกันคุณภาพภายใน
 เพื่อรองรับการประเมินภายนอก และได้รับรู้แนวทางการประเมินภายนอกที่สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก
 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษาประเมินและพัฒนาตนเอง ให้พร้อมรับ
 การประเมินภายนอก ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบาย
 ให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ได้มีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยให้โรงเรียนได้ประเมิน
 ตนเองเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน โรงเรียน พ.ศ. 2541 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ และในปีการศึกษา 2543 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้
 กำหนดให้มีการประเมินมาตรฐานในโรงเรียนสังกัดทั่วประเทศ โดยกำหนดประเมิน 2 ระยะ
 กล่าวคือ ระยะที่ 1 ช่วงกลางปีการศึกษา ให้มีการประเมินด้านปัจจัยและด้านกระบวนการ
 ระยะที่ 2 ช่วงปลายปีการศึกษาให้ประเมินคุณภาพนักเรียน แล้วรายงานผลการประเมินตามละ
 คับ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษา จึงได้มีการ
 เตรียมการและดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธาน
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกัน
 คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2